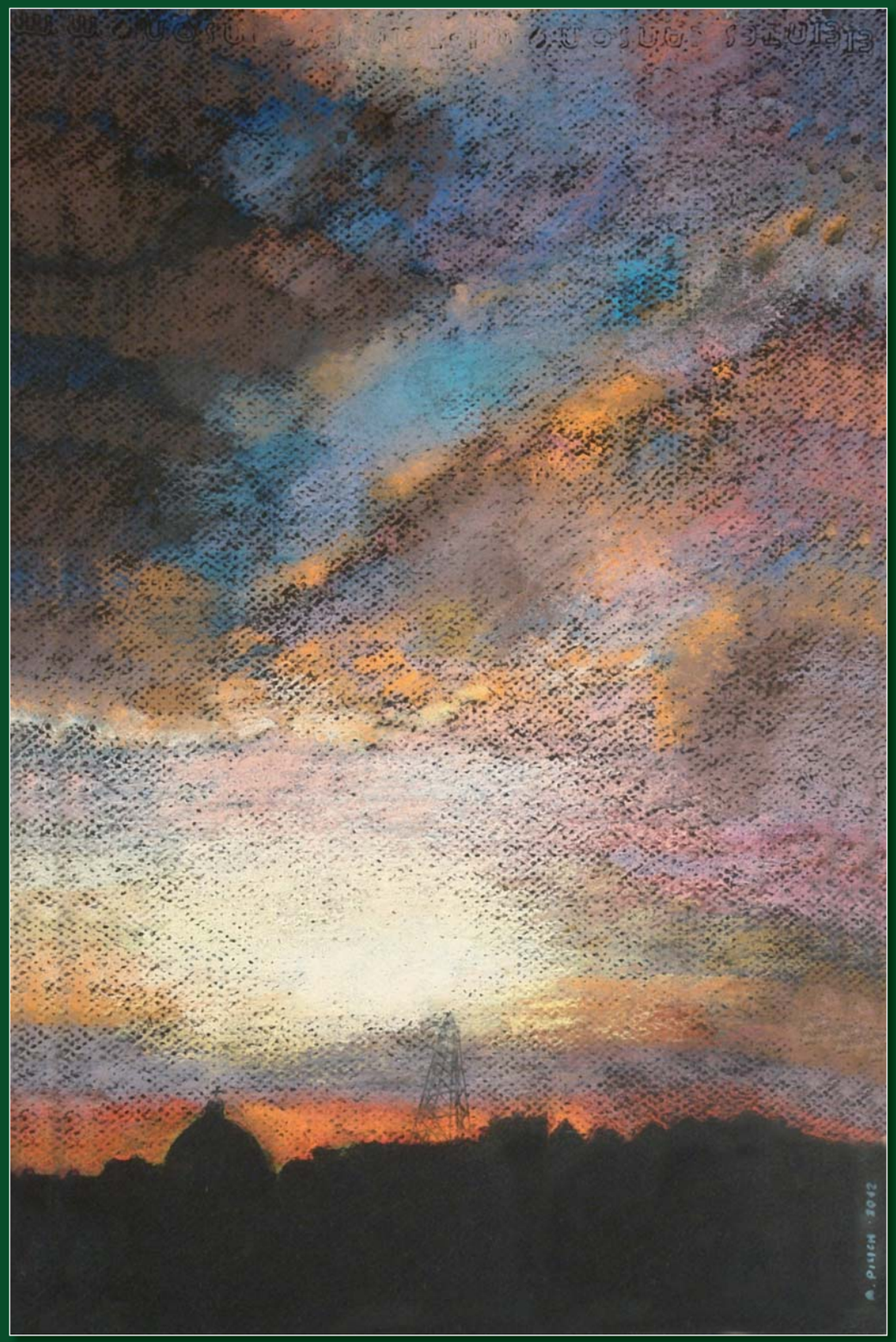

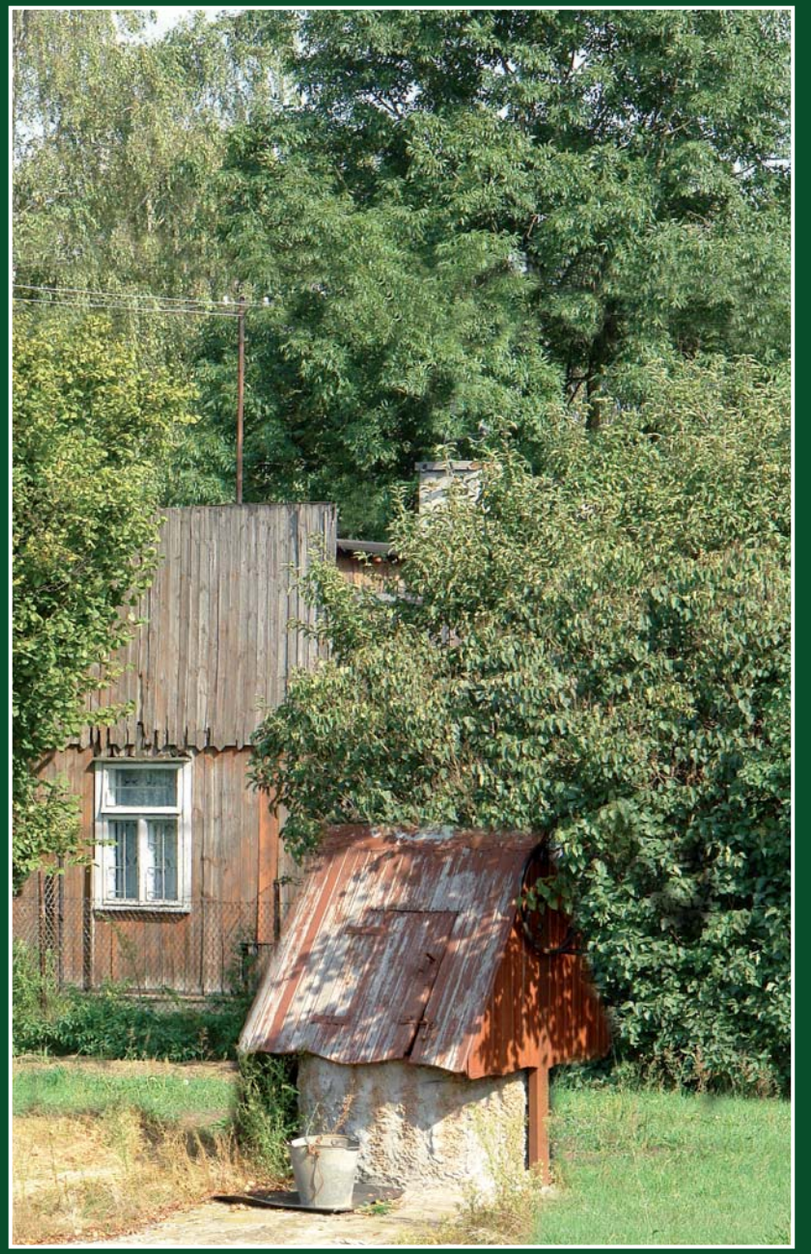
Miejsce – KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY KOMOROWA I OKOLIC 1–2/2013

Miejsce

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ MIASTA OGRODU KOMORÓW
KOMOROWIANIE

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY KOMOROWA I OKOLIC

1–2 (10–11) 2013
Cena 15 zł
ISSN 2081-7797

KOBIETY W POWSTANIU STYCZNIOWYM
rzecz o wielkim zrywie narodowym

POTENCJAŁ KULTUROWY REGIONÓW
nieodkryte bogactwo

SPISANE BĘDĄ CZYNY I ROZMOWY
spotkanie z Witoldem Błaszczykiem laureatem statuetki *Muza pod Klonem*

RAMA, KTÓRA PODKREŚLA PIĘKNO
Anna Polony i Agata Bernadt w Komorowie

POLSKIE MIASTA OGRODY
sesja popularno-naukowa

List do Czytelników

Okres, który upłynął od ukazania się poprzedniego numeru „Miejsca" zdominowały obchody stulecia Komorowa willowego. Z licznych publikacji Tomasza Terleckiego wiemy, że historia naszej miejscowości jest o wiele dłuższa. Tę możliwą do udokumentowania trzeba mierzyć w setkach lat, a ślady pierwszego osadnictwa są o wiele starsze.

Dla ukształtowania oblicza współczesnego Komorowa decydujące znaczenie miały przemyślane parcelacje prowadzone przez właścicieli majątku ziemskiego w kilku etapach i przedsiębiorczość oraz zmysł obywatelski nowych mieszkańców napływających w pierwszej połowie XX w. Trzecia parcelacja, prowadzona na podstawie zatwierdzonego w 1930 r. przez Warszawski Urząd Wojewódzki planu parcelacji pn. „MIASTO OGRÓD KOMORÓW", otwierała wspaniałą perspektywę dla przyszłości Komorowa. Niestety, wybuch wojny uniemożliwił pełną realizację tego projektu. Nie powstały żadne z zaplanowanych obiektów służących ogółowi mieszkańców Komorowa, zahamowana została planowa zabudowa. Lata powojenne utrwaliły ten stan. O dokończeniu realizacji obcej ideologicznie koncepcji urbanistycznej nie mogło być mowy. Po roku 1989 zachowanie standardów miasta ogrodu stało się z kolei „nieopłacalne".

Nadzieję na to, że nie wszystko może stracone, daje coraz większa aktywność i integracja społeczności komorowskiej. I to jest najcenniejszy kapitał, z jakim Komorów willowy wchodzi w drugie stulecie swojego istnienia. W roku jubileuszowym były tego może nie bardzo liczne, ale znaczące przykłady. Mam na myśli relacjonowane na łamach tego numeru dwie imprezy społeczno-kulturalne zorganizowane z aktywnym udziałem kilku stowarzyszeń działających na terenie Komorowa i pod patronatem Wójta Gminy Michałowice: jubileuszowe Święto Mieszkańców (15 września) oraz wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych i piosenek żołnierskich w Święto Odzyskania Niepodległości (11 listopada), które zostało zainicjowane przed czterema laty przez towarzystwo KOMOROWIANIE. Zwieńczenie obchodów jubileuszu stanowiła zorganizowana staraniem KOMOROWIAN Wielka Gala, całodniowa impreza naukowo-artystyczna pn. „Jedyne miejsce pod słońcem" (8 grudnia).

Nie jest pewne, jak potoczą się losy Komorowa pod względem administracyjnym czy urbanistycznym, ale z pewnością wymienione powyżej przykładowo i podejmowane wcześniej działania jego mieszkańców stanowią zapowiedź powstania tu pewnego rodzaju matecznika tożsamości lokalnej, którego definicję możemy znaleźć w artykule prof. Andrzeja Tyszki. Brzmi ona następująco: „ ... matecznik jest źródłem animacji, wyrazem działalności ludzi w instytucjach i organizacjach, dopływem nowych energii do zjawiska zwanego tożsamością".

Leszek Kołodziejczyk

Okładka I Fot. Krzysztof Rodak (2011)

Stara studnia znajdująca się przy pierwszym drewnianym domu u wlotu do ulicy Głównej (tuż za skrzyżowaniem z Aleją Starych Lip), jednej z najstarszych ulic Komorowa. Nazwę swą wzięła od najważniejszej drogi prowadzącej przez środek wsi prosto do spiętrzenia wody na Utracie, gdzie jeszcze do połowy lat 50-tych XX w. pracował młyn. W okresie międzywojennym młyn wyposażono w turbinę zasilającą w prąd pobliski majątek i wszystkie chałupy stające wzdłuż owej głównej drogi.

Ponad osiemdziesięcioletni dom ze starą studnią jest jednym z ostatnich zachowanych drewnianych budynków dawnej komorowskiej wsi. Pamięta nie tak odległe czasy, gdy główną drogą pędzono krowy do wodopoju, w trzydziestu gospodarskich obejściach piały koguty, a dookoła były pola uprawne. Dziś wokół wyrosły nowe murowane wille. Na tych nieodwracalnych przemianach Komorów wiele traci. Przede wszystkim w zapomnienie idzie jego wiejski charakter… Dlatego może warto pomyśleć o tym, by na polanie nad Utratą, nieopodal placu zabaw dla dzieci, zgromadzić resztki historycznego drewnianego budownictwa (a jest tego jeszcze trochę w Komorowie, Granicy, w Nowej Wsi) i utworzyć atrakcję historyczno–turystyczną, czyli miniskansen?!

Okładka IV

Andrzeja Pilicha – *Księżyc nad Komorowem*, jeden z siedemnastu obrazów składających się na cykl *Nasze Miejsce* (2011 – 2012), sucha pastel, 25 x 41 cm. Prace powstały z okazji 100-lecia Komorowa. Czternastoma z nich przyozdobiono tomik wierszy Aldony Kraus *Jeden splot warkocza*. Fot. Krzysztof Rodak, 2012.

Andrzej Pilich jest absolwentem wydziału grafiki warszawskiej Akadami Sztuk Pięknych. Dyplom z wyróżnieniem zrobił w 1965 roku u prof. Juliana Pałki. Przez ponad 48 lat uprawiania zawodu grafika współpracował ze wszystkimi znaczącymi wydawnictwami. Ceniony typograf z rzadką umiejętnością pisania ręcznego. Autor znaków graficznych, ilustrator. Malarz pejzażu i portrecista. Od ponad 10 lat bardzo zaangażowany w lokalne działania artystyczne na terenie Komorowa i okolic.

Miejsce

Do nabycia w Komorowie, m.in.: w kioskach na stacji WKD, w księgarni „Anbar", w piekarni „U Pycha"

Nr 1–2(10–11) zamknięto 30 III 2013,
oddany do druku 31 III 2013

Adres Redakcji:
ul. Kujawska 9, 05-806 Komorów

Nr konta: **04 8004 0002 2003 0017 7786 0001**
(BS Raszyn, oddz. Komorów)

www.komorowianie.org.pl
komorowianie@wp.pl

Copyright **Miejsce** © Zdjęcia i teksty stanowią własność redakcji oraz autorów, są chronione prawem.
ISSN 2081-7797
Druk: GRAFMAR Sp. z o.o.
ul. Wiejska 43, 36-100 Kolbuszowa Dolna
tel. 17 22 71 826 fax. (17) 22-74-67
e-mail: grafmar@grafmar.com.pl
Skład i łamanie: *GB Studio*
Nakład: 350 egz. + 50 gratis

Kolegium Redakcyjne
dr Marek P. Deszczyński,
Leszek Kołodziejczyk (z-ca red. naczelnego),
Lidia Kulczyńska-Pilich (red. naczelny),
Andrzej Pilich (szata graficzna),
Gabriela Porębska-Rodak, Lucyna Terlecka

Zespół fotoreporterów
Bartosz Duczmal, Krzysztof Rodak, Roman Suszyński

Stała współpraca
Leszek W. Dzikiewicz, Urszula Imienińska,
Nina Dunin, Tomasz Terlecki

Rada Programowa
dr Wojciech Irmiński, prof. dr hab. Jeremi Królikowski,
prof. dr hab. Tadeusz Kulik, mec. Hanna Suszyńska,
prof. Andrzej Tyszka, prof. Krzysztof Wyzner

Wydawca
Towarzystwo Przyjaciół Miasta Ogrodu Komorów – KOMOROWIANIE